

Gyllingin toiminta Itä-Karjalassa.



Edvard Gylling.

Kuten lehtemme kuluvan vuoden helmikuun numerossa kerroimme, ilmestyi kirjakauppoihin jonkin aikaa sitten saksalaisen rintamamiehen ja kommunistin *Karl I. Albrechtin* kirjoittama kirja: »*Der verratene Sozialismus. Zehn Jahre als hoher Staatsbeamter in der Sowjetunion*». (Kavallettu sosialismi. Kymmenen vuotta korkeana valtion virkamiehenä Neuvostoliitossa¹⁾). — Meille mielenkiintoisimman osan muodostaa kirjan Karjalaa koskeva luku: »Karjalan tragedia — bolševistinen kansallisuuspolitiikka». Albrecht on ottanut Karjalan kohtalon esille kuvaavana ja tyypillisenä esimerkkinä siitä epätoivoisesta taistelusta, jota kansalliset vähemmistöt bolševismin terrorin alla ovat käyneet ja käyvät »Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liitossa» (S.S.S.R.) oikeuksiensa puolesta. Joskin Albrechtin antamat tiedot lienevät jossain määrin epätarkkoja ja osittain virheellisiäkin, niin valaisevat ne kuitenkin omalta osaltaan sitä kiivasta, suunnitelmallista taistelua, jota Moskovan hallitus jo lähes parin vuosikymmenen ajan on käynyt kansallisia vähemmistöjä vastaan aluksi peitetymmin, sittemmin aivan julkisesti tarkoituksena sulattaa nämä vähemmistöt Venäjän valtioruumiiseen.

Tämä sulattamisprosessi kävi vaivalloisimmin juuri Karjalassa. Vaikuttavimpana tekijänä tähän Moskovan hallituksen suhteellisen hitaaseen vaikutukseen Karjalassa Albrecht pitää tohtori Edvard Gyllingin persoonallista vaikutusta. Tämä kyvykäs mies, Karjalan Kansankomissaarien Neuvoston s.o. Karjalan hallituksen puheenjohtaja pyrki määrätietoisesti luomaan pienestä, köyhästä karjalaisesta autonomiavaltiota S.S.S.R:n helmassa taloudellisesti vahvan, mahdavan talousoikeusvaltion. Yhdessä vuosikymmenessä hänen onnistuikin nostaa Karjalan talous ennen näkemättömään kukoistukseen. — Merkityksettömästä ja taloudellisesti täydellisesti takapajulla olevasta Karjalasta oli vuosikymmenessä kehittynyt voimakas, omillaan elävä valtio.

Gylling piti tarkoin silmällä sitä, että johtaviin ase-

miin pääsi vain suomalaisia tai karjalaisia. Täten hän halusi varmistaa kansansa tosiasiallisen kansallisen itsemääräämisoikeuden. Moskovasta avuksi lähetetyt venäläiset hän taitavasti sijoitti sellaisiin kaukaisiin paikkoihin, että näiltä useinkin varsin nopeasti katosi halu »sivistää» kulttuurisesti takapajuisia Karjalaa.

Gyllingin suurta valtiomiestaitoa osoittaa erittäin selvästi sekin, että hänen onnistui saada aikaan oma kansallinen sotalaitos. Tämä on etu, jota muilla vähemmistökansallisuuksilla ei ole ollut. Itsensä Voroshilovin luona hän vei tämän suunnitelman läpi. Perustettuun karjalaiseen sotajoukkoon kuului yksinomaan suomalaisia ja karjalaisia. Käskykielenä oli suomalais-karjalainen kieli. Tämä karjalainen sotajoukko käsitti jääkäripataljoonan, pioneerikomppanian, kaksi ratsuväikeskadroonaa sekä motorisoidun patterin kevyttä kenttätykistöä ja konekiväärikomppanian. Nämä joukot olivat parhaita koko Neuvostoliitossa, oivallisesti ja uudenaikaisesti varustettuja ja niissä vallitsi poikkeuksellisen hyvä kuri.

Voimaperäisesti Gylling tuki eri puolilla Neuvostoliittoa hajallaan, pieninä siirtokuntina tai yksityisinä asuvien suomalaisten ja karjalaisten muuttamista takaisin Karjalaan. Tällä toimenpiteellään hän hankki lukuisasti kyvykäs, koulutettua kansallista työvoimaa Karjalan teollisuuden palvelukseen. Taitavasti suoritettun värväyksen avulla hän sai Suomestakin suuren joukon koulutettua suomalaista työvoimaa mestareiksi ja ammattityöläisiksi Karjalaan. Näin Karjalan kansantaloudelle saatiin uutta voimaa ja vankka perusta terveen, maahan sidotun väestön kehitykselle.

Tällä taitavalla politiikallaan Gylling tosiasiallisesti loi Karjalasta erillisen autonomisen tasavallan, joka melkoisen kauan aikaa sai jotensakin häiritsemättä hoitaa valtiopolitiikkaansa. Se ilmaisi tarvittaessa varmasti oman kansallisen tahtonsa ja pakotti moskvalaiskeskukset vakavasti laskelmoimaan tämän tahdon mukaisesti.

Auktoriteetillään Gylling oli huolehtinut siitä, että Karjalan tasavallan alueella harjoiteltiin teollista perustyötä vain siinä määrin, että teollisuuden tuotantokyky oli varmistettu vielä kauaksi eteenpäinkin huolehtimalla tarpeellisen raaka-aineperustan säilyttämisestä. Kylmän harkitsevasti Gylling torjui kaikki Moskovan suosiollisten luottotarjousten ja taloudellisten etujen muodossa tulleet kehoitukset maan yltiöpäisestä teollistamisesta.

Tämä Gyllingin viisas valtio- ja talouspolitiikka häiritsti ratkaisevasti Moskovan johtavien piirien suunnit-

¹⁾ Kuulemamme mukaan tulee kirjasta piakkoin suomalainen painos Otavan kustannuksella.

Heimopäivät.

Heimojärjestöjen keskusvaliokunnan tavanmukaiset heimopäivät pidettiin Helsingissä v.k. 26—27 p:nä. Ensimmäisenä kokouspäivänä pidetyssä

Itäkarjalaisten koulukodin kannatusyhdistyksen vuosikokouksessa

loi yhdistyksen puheenjohtaja, prof. Lauri Kettunen avauspuheessaan katsauksen koulukodin perustamisvaiheisiin. Yhdistyksen vuosi- ja tilikertomus hyväksyttiin ja johtokunnalle myönnettiin tili- ja vastuuvapaus. Yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin edelleen prof. Kettunen ja johtokunnan jäseniksi teht. Juho Mattinen, kauppatk. M. Kontu, ins. R. Castrén, opett. R. Aksola, kaup. J. Karppala ja kaup. J. Takalo.

Karjalakerhojen keskusliiton vuosikokous

pidettiin välittömästi sen jälkeen ja oli siinä 28 edustajaa 19 kerhosta. Kokouksen avasi liiton puheenjohtaja Pr. Rahikainen. Vuosi- ja tilikertomus hyväksyttiin ja johtokunnalle myönnettiin tili- ja vastuuvapaus. Liiton puheenjohtajaksi valittiin johtaja J. Rajamaa ja jäseniksi herrat N. Sirkeinen, B. Karpoff, N. Kenjakka, A. Lahelma, P. Tiilikainen, T. Lahti, M. Saransaari, N. Marttinen, L. Kuntijärvi ja M. Kontu. Liiton kunniapuheenjohtajaksi päätettiin kutsua johtaja Pr. Rahikainen. Kokouksessa päätettiin osallistua Jyväskylässä ensi kesänä pidettäviin 20-vuotisheimojuhlisiin ja tukea heimoarkiston toimintaa. Liiton johtokunnalle annettiin oikeus ryhtyä toimenpiteisiin oman äänenkannattajan aikaansaamiseksi, vaikkakin hyvin monen edustajan kanta oli epäilevä.

Inkeriläisten yhdistyksen vuosikokouksen

avasi yhdistyksen puheenjohtaja, ins. J. A. Savolainen. Vuosi- ja tilikertomus hyväksyttiin ja hallitukselle myönnettiin tili- ja vastuuvapaus. Yhdistyksen hallitukseen valittiin J. A. Savolainen, J. Tirranen, A. Meliäinen, V. Kekki, T. Marttinen, P. Lipiäinen, Y. Kiisseli, T. Savolainen ja J. Vesa.

telmia. Näennäisellä kansallisuuspolitiikallaan taloudellisella alalla bolshevistinen johto näet pyrki tuhoamaan S.S.S.R:n kansojen itsenäisyyteen tähtääviä pyrkimyksiä. — Osittain tietämättömyydestä, osittain Moskovan suosiota tavoitellen paikalliset kommunistiset instanssit vetivät yhtä köyttä Moskovan kanssa tässä kansallisuuskiistassa. Aluksi se vain jarrutti yksityisten kansallisten tasavaltojen kehitystä. Sittemmin kehitys kääntyi yhä huonompaan suuntaan johtaen lopuksi, useiden kansallisuuksien täydelliseen tuhoon.

Seuraavassa saamme lähemmin tarkastella tämän sortoprosessin vaikutusta ja kehitystä Itä-Karjalassa.

Heimojuhlan,

joka pidettiin samana iltana Akateemisten Naisten Karjala-Seuran ja Akateemisen Karjala-Seuran järjestämänä, aloitti Suomen Valkoisen Kaartin soittokunta esittämällä alkusoiton, jonka jälkeen pastori Olavi Lähteenmäki piti heimoaiheisen tervehdyspuheen. Oopperalaulaja Jorma Huttusen esitettyä yksinlaulua oli ohjelmassa vielä ylioppilas Kerttu Louhelan ja maisteri Erkki Virran puheet ja taiteilijatar Lempi Hannukalan lausuntaesitys.

Yleinen heimokokous

pidettiin toisena kokouspäivänä. Keskusvaliokunnan puheenjohtaja, ins. R. Castrénin pitämän tervehdyspuheen jälkeen esitti tarkastaja J. Vesa katsauksen pakolaisten elämään 20-vuotiskaudella. Tuomari A. Lahelma puhui Itä-Karjalan ja Inkerin viimeaikaisista tapahtumista ja maisteri Reijo Loimu heimoarkiston toimesta tapahtuvasta Itä-Karjalan ja Inkerin historian lähdeaineiston keräyksestä. Päätäjäissanat esitti ins. J. A. Savolainen. Kokouksesta oli lähetetty sähkösanoma tasavallan presidentille.

Heimopäivien ohjelmaan kuului vielä jumalanpalveluksia ja käynti itäkarjalaisten koulukodissa Nurmijärvellä.

Itäkarjalaisten Koulukodin kannatusyhdistys muutettu Karjalakerhojen Keskusliiton kannatusyhdistykseksi.

Tästä huomattavasta tapauksesta kirjoitetaan Helsingin Sanomain 24.3.39 ilmestyneessä n:ossa seuraavaa: »Itäkarjalaisten Koulukodin Kannatusyhdistyksen hyväksytyjen sääntöjen mukaan yhdistyksen tarkoituksena on tukea Karjala-Kerhojen Keskusliittoa sen pitäessä yllä koulukotia ja huolehtiessa itäkarjalaisten opiskelijain kouluttamisesta.

Yhdistykseen 1939 on liittynyt 355 jäsentä, joista perustavia jäseniä on 7 lahjoitussummalla 65.000 mk, ainaisjäseniä 40, lahjoitussummalla 43.000 mk, vuosijäseniä 263 ja lahjoittajia 45. Mainittakoon, että Karjalakerhojen osuus on noin 11.000 mk, joka summa muodostaa kolmanneksen kerhojen taloudesta.»

Suomennuskomitea.

Kreikkalaiskatolisen kirkon jumalanpalvelus- ja oppikirjain suomennos- ja toimituskomitea on esittänyt kirkollishallitukselle, että suomennoskomitean päätoimittaja rovasti Sergei Okulovin sijaan, joka on anonut eroa tästä tehtävästään, määrättäisiin pastori Paavo Saarikoski. Samalle henkilölle on kirkollishallitus uskonut ristimänimiluettelon lopullisen laatimisen kertyneen aineiston pohjalle.

HMN

huonekaluja valmistaa ja myy ainoastaan Huonekaluliike Mikko Nupponen.